

(א) לעיל 15: (ב) מיר מהל'  
(ג) כלים פ"י מ"י (ד) לעיל  
15: (ה) ס"א ל"ג

## הגהות הב"ח

(א) גמ' דהשתא לאו מונח  
הוא כיון: (ב) שם ללא  
גולה גביה או דלמא:  
(ג) רש"י ד"ה תנית וכו'  
וממרח יפה וכו':  
(ד) בא"ד נפ' אלו כלים  
מלינין:

## מוסף רש"י

ותנא תונא. כלומר מליני  
תנא שלנו המסיענו מזה  
(קדושין כד:). גדל חמין  
ועבר עליה הפסח אומר  
לו. לנגול, הרי שלך  
לפניך. ענין מנות שאלה  
הדיקן שאלו נכר הוא  
(עירובין טו:) ונלמד ששם לו  
אותו ענינו וקרינה זה  
והשיב את הגולה אשר גול  
שהי לא נשמה (גיטין  
כג:).

## רבינו חננאל

רבא אמר הב"ע כגון  
שהיה דייקא של אביו  
מופקדת ביד אחר. פי' שני  
שקין מחוברין ומנוחין על  
החמור, אחד מצד זה  
ואחד מצד אחר. ובלשון  
ישמעאל אלכרי: איכא  
דאמרי אמר רב פפא לא  
תימא הני מילי היכא דאין  
גולה קיימת אבל גולה  
קיימת צריך לילך אחריו,  
לא שנא גולה קיימת לא  
שנא אין גולה קיימת  
לשמה תיירק לא חיישינן.  
וכן הלכה. וכן פסק  
בפרי"ח דצ"ל אין משלמין  
חומש על שבעת כפיות  
שעבוד קרקעות. פי' כגון  
שאין גולה קיימת וכוין  
שהיה קרקע ובה הגנול  
לטרפו להפריע דמי גולה  
שגולו אביו ודחה הירוש  
וכפר ונשבע בה, נמצאת  
שבעתו שכפר ונשבע על  
שניה גילות הוא: שנשאר אחר.  
אמרי גילה אין כאן מצות  
השבה אין כאן. רב חננאל  
ד"ל פי' מצות השבה אין  
כאן, שלא קיים מצות  
השבה שהרי לא השוב מה  
שגנול. חבית שניקבה  
וסתמה שמרים הוצלה.  
פי' סתמה שמרים ידונית  
כצמיד פתיל כבכנים  
ומצלת מן הטומאה על כל  
מה שבתוכה דתניא ר'  
יהודה אומר אין צמיד  
פתיל וחכ"א יש, כיצד  
חבית שניקבה וסתמה  
שמרים ר"א אינה מצלת,  
וחכ"א מצלת. ודברים  
ברורים. ובפ"י קמא  
דיבמות אמרי' חבית  
נקבה היתה וסתמה  
שמרים. ונתברר הפירוש.

# הגוזל עצים פרק תשיעי בבא קמא

## קה.

עין משפט  
גד מצוה

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

קלג א מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכ'  
יד ופ"י מהל' שבעות  
הלכה ג ד סמנ לאזין דה  
ועשין עג:  
קלג ב מ"י פ"ח מהל'  
גולה ואצירה הלכה  
יא סמנ עשין עג טור ש"ע  
ק"מ ס"י שסו סעיף ג:  
קלד ג מ"י שס פ"א  
הלכה ו סמנ שס  
טו"ש"ע ח"מ ס"י שס סעיף  
ג:  
קלה ד ה מ"י שס  
טו"ש"ע שס סעיף  
ד:  
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות  
מזירות הלכה ו:  
קלז ז ח מ"י שס הלכ' ז:  
קלח ט י ב ל מ"י פכ"ז  
מהלכות טומאה מת  
הלכה ח:

אמר רבא גזל שלש אנדרות בג' פרושות והווי' ועמדו על שתי  
חייב להחזיר לו אחרת. פי' אם ישנה ענין מחזיר אותה  
ואם לאו משלם ליה שוה פרוטה כמו שהיתה שוה בשעת הגזילה  
והוא הדין באחת שגולה והחולה שמחזיר לו אגודה או דמיה אלא  
רבותא נקט דאפילו בשלש דקיים  
מאות השנה בתרתי אפ"ה חייב  
להחזיר לו אחת אע"ג דמהאי ותנא  
תונא דמיתא לא משמע מינה אלא  
היכא דגזל אחת והחולה דהיה דמיה  
לגזל חמץ ועבר עליו הפסח הדין  
רבותא דג' קאמר רבא מסביר  
ומדנקט והחלו משמע דפשיטא ליה  
דאם גזל ג' אגודות שוות שמי  
פרוטות והחזיר לו ג' מהן דלא  
מחייב להחזיר לו שלישות כיון  
דמעיקרא בשעת גזלה לא היו ממונה  
ולשמה תיירק לא חיישינן:

ה"ג בעי רבא גזל ב' אגודות  
בפרושה והחזיר אחת מהן מהו  
מי אמרי' השתא מיהא ליכא גזילה  
גביה או דלמא הא לא אהדר גזילה  
ול"ג הא דגרס כספריס הוקרו  
ועמדה כו': **מצות השבה** אין  
באן. נראה דלא צ"ל למיפשט אלא  
דלא מעכב מלות השנה ומלות השנה  
מיהא לא קיי: **מצות גזילה** אין  
באן. ומעכב מלשמות יין ומלמנות  
למתיס כאלו לא גילה כלומר כמ"ד  
גילות מעכב דלחר יתמיר יין  
אחר כולם א"כ לענין מלות קאמר  
דלא קיי מלות גזילה ואליבא דכ"ע  
דלוגתא היא דמיר צפ' ג' מינין  
(דף מו:). **הרי אמרו חבית שנקבה**  
**וסתמה שמרים כו'.** מה שפירש  
בקונטרס חזית שנתנה ע"פ ארובה  
ומצלת על העלייה אין נראה דהיה  
משנה דמיתא כסמון חזית שנקבה  
היא צמח' כלים פ"י (מ"י) דמשמע  
דמיתא לא הליך מה שנתנה אס היא  
צמח' המה דלי הוה מיתא ע"פ  
ארובה היה לו לשנותה צמח' אלהות  
ועוד לשון הלכה לא הוה משמע הכי  
דח"ל למימר חולצת ונראה לפרש  
דחייב חזית המוקפת למיד פתיל  
שאין טומאה נכנסת זה צמח' המה  
ונקבה ככונס משקה דהכי הוה  
שיעורא דדלמיר צמח' כלים (פ"ט מ"ח)  
וסתמה שמרים מצלת על כל מה  
שצמחה והיא דלמיר כסוף המצניע  
(שם דף נז.) ולענין למיד פתיל עד  
שיפחת רובו היינו בסתמה שאם  
נקבה וסתמה הוה שם כלי עליה עד  
שיפחת רובה דלא לא מהני לה  
סמימה דהו כאלולים שגיבול צמיט  
כיון דאין שם כלי עליו ולא כמו  
שפ"י בקונטרס דהמצניע ולענין למיד  
פתיל עד שיפחת רובו דכלי חרס  
המוקף למיד פתיל אין טומאה נכנסת  
דרך נקביו עד שיפחת רובו כדמוכח  
במסכת כלים שפירש שלש דשיעורו  
ככונס משקה וכן משמע דהיה  
שמציא התם בקונטרס נתנה קדירה  
ע"פ ארובה דלמיר צ"ש הכל טמאים  
ככונס משקה ואפילו צ"ה לא מטהרי  
אלא עליה אכל קדירה טמאה אלא

ועוד דקמשי ליה כשעמד דבין קודם מיתמו והן העמדה מאי  
מהני הרי כפר ונשבע ולא הוה דהא אוקמינן דלא הוה אכז והוה  
צנו ועוד דקמשי כשעמד דבין מכלל דעד השתא צמח' עמד דבין  
והא נשבע הוא ואצ"ו קמי מכלל דצ"ד הוה הלכך ל"ג ליה. וה"ג  
אי הכי חומש נמי משלם א"ר הוה  
כו' אי הכי ממונ גמור הוא  
וחומש נמי לשלם: **לפי שאין משלמין**  
**חומש על כפירם שעבוד קרקעות.**  
דחומש אמאי קאמי אשבעתא לאו  
שבעה היא דק"ל שבעות (דף מז:)  
אין נשבעין על הקרקעות והאי בן  
מי אשבעתא כפר לה שעבוד  
הקרקעות דאי לאו משום אחריות  
נכסים לאו עליה רמיא לשלומי:  
**רבא אמר.** עולם גזילה קיימת  
ודקאמי לך ולחייב הכן חומש על  
שבעת ענינו כיון דהוה הכא  
כשהיתה דסקיה שממונ אצ"ו נמונ זה  
מופקדת ביד אחרים וגזילה זו כמוכה  
דמי אשבעתא הוי כקושטא אשבעת  
(ו) ולא תימא צמח' אשבעתא כדסברת  
לעיל) ומתן צמח' שבעות (דף נז:).  
ומיכיס על דון השבעות ועל שגגתה  
עם דון הפקדון ואין חייבין על  
שגגתה גרידתא כי הכא דליציה  
אכסיה: **לא שנו אלא שאין.** אותה  
חלי פרוטה קיימת מן הגזילה ענינה  
וחלי פרוטה הוא דמחייב ליה ולא  
ממונה איכא אכל אס קיימת היא מן  
הגזילה ענינה דכ"ע ל"ל: **חיישינן שמא**  
**סייקר.** ומעומד על הפרוטה: **חייב**  
**להחזיר לו.** אגודה אחרת ואע"פ  
דהשתא לא שוה פרוטה כיון דשעת  
גזילה הוה שוה פרוטה צ"ל להאדוריה  
ולהליכה אחריו: **ופנה פונה.** מנה  
ידין סיעתו: שגילה. אחת מהשמים  
שסיר: **ונשרה שניה מהו.** הוה  
גילוח או לא: **אמר ליה רב אבהו**  
**לרבינא נזיר שגילה.** כל השערות  
אחת אחת קמבעיא ליה צמחיה.  
כלומר הא ודאי גילוח הוה כיון ששעה  
שגל לגלל האי שור הוה צ"ה שיעור  
גילוח וגילוח אחת ואע"פ דנשרה  
שניה גילוח הוא: **שנשרה אחת.**  
ששגל לגלל אין כאן שיעור גילוח:  
**ה"ג מי אמרי' השתא מיהא ליכא**  
**שיעור: חזית שניקבה וסתמה שמרים.**  
ונתנה ע"פ ארובה (ו) וממרת  
יפה סביבותיה וטומאה צמח' מצלת  
על העלייה כולה מצלת זה שם  
טומאה דסמימת שמרים סמימה  
היא ולא שטטה ציה טומאה צמח' כמסכת  
כלים בפרק (ו) ואלו מצלין: **אגף.**  
לשון מגופה. אגף חזיה היה זה חמחיה  
שיעור נקב לטמא וכלי המקבל  
טומאה אינו חוץ צפני הטומאה  
ואגף צמיט חזיה מהו מי אמרינן  
השתא מיהא ליכא שיעור נקב או  
למא הא לא סתם שיעור סמימה:  
**פקק במוכר.** ואין שם שמימה:  
**עד שימרה.** צמיט מן הדדין  
של זמורה לסותמו היטב:  
נשבע

אמרו גזל חמין ועבר עליו  
טומאה נכנסת צמח' ככונס משקה:  
**אגף חזיה.** תימה היכי דמיה הך צמח' להנך צמח' דלעיל דכיון דאין כאן נקב ולמה לא  
תועיל הסמימה דמ"ל אס לא נקבה מעולם אלא כך ומ"ל שאגף חזיה [ועוד] תימה דהכא אמר צמח' שמרים שמה סמימה וצמח' ק  
דיבמות (דף טו:) וזמיתא מנוגלים צ"ש אומרים אין לריכה לינקב ומומים שאם נקבה וסתמה שמרים שהיא טומאה  
וי"ל דהתם ודאי לענין הכשר מסתמא לא ניחא להו לצעלים צמח' שיוצא ממנה כיון שנקבה אף על פי שסתמה שמרים לאו סמימה  
מעלייתה היא אכל לענין להליל טומאה הוה סמימה מעלייתה: